

För kännedom:

Kommundirektören

Nämnd med ansvar för introduktion av nyanlända

Förvaltningschef med ansvar för introduktion av nyanlända

Kommunstyrelsen

Rekommendation att teckna överenskommelse om samverkan rörande introduktion av nyanlända

En arbetsgrupp med kommunrepresentanter tog under ledning av Kommunförbundet Stockholms Län under våren 2008 fram ett förslag till samverkansöverenskommelse rörande introduktion av nyanlända. En remissomgång pågick under hösten 2008, vilken resulterade i att 25 kommuner lämnade in synpunkter (*se bilaga 2*). Samtliga var i princip positiva när det gäller utgångspunkter och syfte. Bostadsbrist påpekades särskilt som ett hinder för att bosättningen ska kunna spridas mera jämnt i länet. Dessa och andra synpunkter och resonemang har beaktats i den slutliga utformningen av förslaget.

Sedan hösten 2007 har parallellt med detta arbete funnits en nära samverkan med Länsstyrelsen, som fick det statliga samordnings- och uppföljningsansvaret efter Integrationsverkets upphörande. Kommunerna är involverade i detta arbete genom deltagande i samråds- och styrgrupper, gemensamma utvecklingsprojekt och nätverk. Utarbetandet av en samverkansöverenskommelse kommunerna emellan har setts som en viktig grund för det fortsatta regionala samarbetet kring nyanlända.

Mågrupp för den rekommenderade överenskommelsen är personer med beviljade uppehållstillstånd, för vilka kommunerna har ett introduktionsansvar enligt nu gällande lagstiftning. Regeringen förväntas under året lägga fram en proposition om en ny introduktionslag. Därutöver har ett betänkande om ny lag för asylmottagande nyligen presenterats.

Trots att det kan bli framtida förändringar i ansvar och arbetsuppgifter för kommunerna har dock KSLs styrelse gjort bedömningen att man inte bör fördröja den process som nu pågår, med ökat regionalt och delregionalt ansvarstagande för flyktingmottagningen. En överenskommelse mellan länets kommuner innebär ytterligare ett steg framåt i det regionala samverkansarbetet, både kommunerna sinsemellan, och kommunerna visavi statliga myndigheter (framför allt Länsstyrelsen, Arbetsförmedlingen och Migrationsverket, samt Stockholms läns landsting).

Kommande lagförändringar som påverkar kommunernas ansvar och denna överenskommelse kommer att leda till förslag till förändringar i överenskommelsen.

Styrelsen för Kommunförbundet Stockholms Län beslutade 2009-03-26 att rekommendera kommunerna i Stockholms län teckna denna överenskommelse.

2009-03-26

Dnr: 2008/0022

Utgångspunkter och syfte med föreslagen överenskommelse

Samverkansöverenskommelsen (*se bilaga 1*) är avsedd att utgöra en plattform för kommunernas redan pågående samarbete kring introduktion av nyanlända. Detta samarbete utvecklas på flera områden, bland annat genom gemensamma projekt kring matchning mot arbetsmarknaden, samhällsinformation, bosättningsamordning, praktikplatsanskaffning och SFX-utbildningar. En särskild överenskommelse har redan träffats gällande SFX-utbildningar inom ramen för arbetet med gemensam vuxenutbildningsregion.

Kommunerna förbinder sig genom överenskommelsen att arbeta för ökad samordning och utveckling av olika slag av insatser riktade till nyanlända barn, kvinnor och män för att på ett bättre och resurseffektivare sätt skapa förutsättningar för integrering i skola och arbetsliv. Den nyanlända ska kunna bo i en kommun och få introduktionsinsatser i en annan kommun utifrån individuella behov och kommunernas utbud. Kommunerna ska kunna köpa och byta tjänster med varandra. Kommunerna ska aktivt bidra till att öka individens möjligheter att välja boende i hela länet. Samarbetet ska leda till ett gemensamt regionalt ansvarstagande. Ett kommande gemensamt regionalt avtal om flyktingmottagande och introduktion med Migrationsverket ska vara möjligt. Överenskommelsen ska också kunna ligga till grund för kommande regionala eller delregionala avtal med andra myndigheter och organisationer.

Samverkansöverenskommelsen innehåller inledningsvis en definition av målgruppen och tecknar de allmänna utgångspunkter som överenskommelsen vilar på. Dess innebörd preciseras därefter punktvis. Gentemot andra aktörer med ansvar för nyanlända ska avtalsskrivande underlättas, och kommunerna ska verka för att samtliga aktörer tar sitt ansvar. Överenskommelsen utgör inget hinder för att enskilda kommuner sluter avtal med andra kommuner och myndigheter i dessa frågor. Den är tänkt att ligga som en grund för kommande särskilda avtal gällande reglering av specifika insatser, eller gemensamma regionala eller delregionala åtaganden.

Uppföljningsansvaret ska ligga på förvaltningschefsnivå. Förvaltningscheferna ska tillsammans bilda och ge mandat till en mindre grupp som leder samarbetet och löser problem som uppstår till följd av överenskommelsen, samt följer upp den.

Har ni frågor med anledning av detta är ni välkomna kontakta Karin Wahlgren, telefon 08-615 94 06, karin.wahlgren@ksl.se

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

Erik Langby
Ordförande

Lennart Dahlberg
Direktör

Bilagor

1. Samverkansöverenskommelse mellan kommuner i Stockholms län rörande introduktion av nyanlända
2. Remissammanställning och förslag

Samverkansöverenskommelse mellan kommuner i Stockholms län rörande introduktion av nyanlända

Definition

Med ”nyanlända” avses personer som kommit för att bosätta sig i Sverige, det vill säga nyanlända barn, kvinnor och män med uppehållstillstånd.

Utgångspunkter

Kommunerna i Stockholms län vill samverka med målet att länet ska bli ett föredöme när det gäller introduktion av flyktingar och asylsökande. Nyanlända barn, kvinnor och män ska erbjudas ett effektivt stöd så att integrationen i det svenska samhället underlättas. Särskilda insatser ska riktas mot de vuxna i arbetsför ålder så att de snabbt kan komma i arbete och försörja sig själva och sin familj. Vår gemensamma utgångspunkt är att alla medborgares resurser är till nytta för länets tillväxt, och att det är en gemensam angelägenhet att skapa optimala villkor för allas möjligheter till självförsörjning. Detta ger alla anhöriga såsom barn, ungdomar och äldre bäst förutsättningar att bygga en framtid i Sverige. Barnperspektivet ska alltid beaktas.

För att bli ett föredöme när det gäller mottagandet av nyanlända behövs utökat samarbete på lokal, delregional och regional nivå, samt regelförändringar på nationell nivå. Den nyanlände ska kunna bo i en kommun och få introduktionsinsatser i en eller flera andra kommuner utifrån individens behov och kommunernas utbud. Kommunerna ska i ett framtida samarbete kunna byta eller köpa tjänster av varandra som har att göra med introduktionen. Gemensamma insatser och resurser behövs när det gäller samordning, organisering, utveckling och ömsesidigt lärande. Överenskommelsen utgör inget hinder för kommunerna att samarbeta med andra kommuner och län i Sverige.

Samverkande parter skall aktivt bidra till att öka individens möjligheter att välja boende inom hela länet. På detta sätt medverkar alla kommuner till målet med att nå en jämn spridning av bosättningen i länets kommuner.

Genom ett enhetligt agerande och gemensamt ansvarstagande från kommunerna i länet möjliggörs en väl fungerande introduktionskedja där individens självförsörjning är målet.

Denna överenskommelse är grunden för kommunernas samarbete med andra statliga myndigheter och organisationer, som Länsstyrelsen, Landstinget, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket. Undertecknande parter ska gemensamt verka för att samtliga berörda myndigheter och organisationer tar sitt ansvar, eftersom en sammanhållen introduktion skapar bäst förutsättningar för individen. Målet är att denna överenskommelse ska ligga till grund för kommande regionala avtal med statliga myndigheter. I den

2009-03-26

mån det är ändamålsenligt ska regionala eller delregionala avtal med denna överenskommelse som grund kunna ersätta nuvarande lokala avtal eller överenskommelser.

Överenskommelsen bygger på gällande ersättningsregler från staten till kommunerna. Kommunerna ska gemensamt verka för att ersättningar och regelverk förändras, så att en sammanhållen introduktion kan erbjudas oavsett var i processen individen befinner sig, och oavsett var i länet man bor. Kommunerna kan inkludera även asylsökande och anhöriga i introduktionsprogrammen under förutsättning att staten ger full ekonomisk ersättning för detta.

§ 1 Överenskommelsens syfte

Denna överenskommelse innebär att undertecknande parter aktivt ska arbeta för en ökad samordning och utveckling av insatser riktade till nyanlända barn, kvinnor och män för att på ett bättre och resurseffektivare sätt skapa förutsättningar för att möta individens behov och de vuxnas strävan att bli självförsörjande.

Överenskommelsen innebär att kommunerna ska samarbeta så att det leder till ett gemensamt regionalt ansvarstagande och ett kommande gemensamt regionalt avtal om flyktingmottagande och introduktion av nyanlända med Migrationsverket.

Genom att ansluta sig till denna överenskommelse åtar sig undertecknande parter att aktivt skapa goda individuella förutsättningar för samtliga nyanlända barn, kvinnor och män i länet, i syfte att snabbare integreras i skola och arbetsliv.

Överenskommelsen innebär att undertecknande parter ska:

1. Erbjudna nyanlända kvinnor och män **utbildnings-, arbetslivsinriktade och övriga introduktionsinsatser**, oavsett i vilken kommun man är bosatt.
2. Erbjudna nyanlända barn och ungdomar **förskoleplatser samt utbildningsplatser inom grund- och gymnasieskola**, oavsett i vilken kommun man är bosatt.
3. I möjligaste mån erbjuda nyanlända kvinnor och män **praktikplatser och arbetstillfällen** hos kommunen i egenskap av arbetsgivare.
4. I samband med upphandling tillse att kommunerna kan **köpa och byta tjänster** med varandra inom ramen för introduktion av nyanlända.
5. Verka för en jämnare **spridning av nyanländas bosättning** i länet och underlätta nyanländas möjligheter till val av boende i hela länet.

2009-03-26

6. Underlätta för *andra aktörer* så att, där detta är möjligt, så få avtal som möjligt krävs med kommunerna när det gäller samarbete kring flyktingmottagandet på regional och lokal nivå.
7. Verka för att *samtliga berörda aktörer tar sitt ansvar* vid introduktionen av nyanlända.

§ 2 Överenskommelsens parter

Parter i denna överenskommelse är de kommuner i länet som undertecknat denna överenskommelse. Den utgör inget hinder mot att undertecknad kommun sluter avtal med andra kommuner eller myndigheter i sådana frågor som regleras i detta avtal.

§ 3 Överenskommelsens art och omfattning

Denna överenskommelse avser att verka styrande på undertecknande parter arbete i frågor som rör bosättning för nyanlända barn, kvinnor och män, och frågor kring utbildningsinriktade, arbetslivsinriktade och andra introduktionsinsatser, för att uppnå integration och självförsörjning.

Överenskommelsen förpliktigar parterna att verka i en anda som ökar förutsättningarna för att nyanländas resurser tas tillvara för individens och länets bästa. Kommunerna åtar sig att aktivt bidra med insatser till såväl nyanlända boende i den egna kommunen som nyanlända boende i andra kommuner. Det är särskilt angeläget att beakta behoven hos nyanlända i kommuner med stort mottagande.

Denna överenskommelse är grunden för kommande avtal eller överenskommelser med andra regionala och nationella aktörer.

§ 4 Särskilda avtal

Denna överenskommelse förutsätter att undertecknande parter kommer överens i särskilda avtal i fråga om regleringen av konkreta insatser som en part riktar till nyanlända som är bosatta i annan kommun. Detsamma gäller gemensamma regionala eller delregionala åtaganden kring specifika introduktionsinsatser.

§ 5 Uppföljningsansvar

Varje part skall utse en representant på förvaltningschefsnivå. Förvaltningscheferna ska tillsammans bilda och ge mandat till en mindre grupp som har uppdraget att

- leda samarbetet och ta initiativ för att lösa problem som uppstår, och diskutera för samverkan relevanta frågor
- följa arbetet kontinuerligt och göra årliga uppföljningar.

Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) skall leda och samordna uppföljningsgruppens arbete.

2009-03-26

Politiskt hanteras resultaten i KSLs beredningar och styrelse. Eventuella framtida påtryckningar gentemot statsmakterna hanteras gemensamt via KSLs styrelse eller på annat sätt som anses lämpligt.

§ 6 Giltighetstid

Överenskommelsen gäller från undertecknande och tills vidare. Om part säger upp överenskommelsen upphör denna att gälla nio (9) månader efter att uppsägningen kommit övriga parter tillhanda.

§ 7 Undertecknande

Beslut i respektive kommun gäller som undertecknande.

Kansliet

Styrelsen

Sammanträdesdatum: 2009-03-26

Samverkansöverenskommelse rörande introduktion av nyanlända - remissammanställning och förslag

Under våren 2008 tog en arbetsgrupp bestående av kansliet och representanter från åtta kommuner fram ett förslag till samverkansöverenskommelse rörande introduktion av nyanlända, nedan kallad ÖK. Med nyanlända avses de som beviljats uppehållstillstånd och har rätt till introduktionsprogram i en kommun med statlig ersättning. Syftet med ÖK är att skapa förutsättningar för en ökad samordning och utveckling av insatser för nyanlända. Den nyanlände ska kunna bo i en kommun och få introduktionsinsatser i en annan, utifrån individens behov och kommunernas utbud. Överenskommelsens karaktär är att vara ett inriktningsdokument.

Styrelsen beslutade 2008-06-13 att skicka ut förslaget till ÖK på remiss till kommunerna till och med 30 oktober. Ett särskilt remiss- och informationsmöte hölls 2008-09-17 där 17 kommuner deltog. Flera kommuner kunde inte hålla remisstiden varför den förlängdes för dessa. I slutet av december hade samtliga kommuner yttrat sig utom en som avstod att svara. I 19 kommuner hade remissen behandlats av KS, i övriga enbart av ansvarig nämnd/er.

Sedan flera år pågår ett samarbete mellan kommunerna kring svenskundervisning med yrkesinriktning för invandrade som har färdig efterfrågad utbildning eller relevant kompetens (SFX). Inom ramen för det pågående arbetet för en gemensam vuxenutbildningsregion samt det regionala samarbetet kring nyanlända har SFX utvecklats ytterligare till nu åtta utbildningar. Styrelsen rekommenderade 2008-12-12 kommunerna att underteckna en långsiktig avsiktsförklaring kring SFX. Samtidigt pågår ett utvecklingsarbete kring bl a regional bosättningsamordning, regional samhällinformation och delregionala projekt kring arbetsmarknadsinsatser mm.

Principiell inställning

25 kommuner har svarat. *Sigtuna* har avstått från att lämna yttrande av tidsskäl. Samtliga 25 är positiva till utgångspunkter och syfte för den ÖK som skisseras i förslaget. De är beredda att teckna gemensam överenskommelse i denna fråga. Det upplevs som en logisk följd av den samverkansutveckling regionalt och delregionalt (främst nordvästkommunerna, nordostkommunerna, södertörnskommunerna) som skett under de senaste 1-2 åren.

Andra synpunkter, förslag till förtydliganden och tillägg

Allmänt

Botkyrka och *Södertälje* understryker i sina svar förbundsmötesbeslutet om att KSL ska ta upp förhandlingar med Länsstyrelsen om asyl- och flyktingmottagandet i syfte att få en i förhållande till invånarantalet jämn fördelning av asylsökande och flyktingar i länets kommuner. Detta fräntar dock enligt *Botkyrka* inte Länsstyrelsen dess ansvar för en jämnare fördelning, och menar att man också måste förtydliga formuleringen om att parterna ska verka för att andra berörda myndigheter tar sitt ansvar.

Södertälje anser att förutsättningen för att kommunen ska kunna skriva under en ÖK är ett regionalt flyktingmottagande som bygger på helhetsperspektiv som innefattar arbets- och bostadsmöjligheter. Det innebär enligt *Södertälje* att bostadsfrågan måste adresseras samtidigt som det sker en samordning av introduktionsplatser. Bosättningsplaneringen måste samordnas med ett arbetsmarknadsperspektiv. Samtliga kommuner måste planera för mottagandet av nyanlända, annars faller den regionala aspekten, enligt *Södertälje*.

Nacka avstyrker den punkt som handlar om spridning av bosättning i länets kommuner, eftersom det kan skapa felaktiga förväntningar om de reella möjligheterna att få en bostad i stockholmsregionen. Bosättningsproblematiken kommer inte att förändras av en gemensam överenskommelse.

Ekerö menar att ett gemensamt introduktionsprogram för hela regionen, helst webbaserat, skulle ge stora vinster för framför allt små kommuner med få nyanlända, som själva också skulle vara vinnare på systemen då det skulle bidra till kortare väntetider.

Danderyd påpekar att ett delregionalt samarbete redan pågår i nordostsektorn genom dels gemensam samhällsinformation och SFI tillsammans med Vallentuna, Täby och Vaxholm, samt en gemensam förstudie som även inkluderar Norrtälje, Österåker och lokala AF- och FK-kontor. Syftet med förstudien är att pröva förutsättningarna för ett långsiktigt samarbete i mottagandet av nyanlända.

Huddinge och *Järfälla* menar att ÖK behöver förtydligas på några punkter. En av dem är att möjligheten att få introduktionsinsatser i annan kommun ska gälla nyanlända boende i samtliga kommuner, även om behoven är större i kommuner med stort mottagande. En annan synpunkt från *Huddinge* är att man borde utveckla någon modell för interkommunala ersättningar, samt att förtydliga så att parterna förstår vilka olika avtal och överenskommelser som avses i texten.

Järfälla vill lyfta fram barnperspektivet genom förslag till ny syftestext i inledningen, så att det blir klarare vad som avser barns respektive vuxnas behov. Även *Värmdö* anser att barnperspektivet bör tydliggöras, och föreslår därför ett tillägg. Man måste se även till barnens arbetsdag om de vuxna får introduktionsinsatser i andra kommuner. Trångboddheten genom EBO-lagstiftningen drabbar barnen och deras skolgång mest, menar *Värmdö*.

2009-01-12

Dnr: 2008/0022

Nynäshamn önskar att en kostnadsuppskattning ska göras. Vilka eventuella kostnader denna samverkan kan komma att medföra för kommunen vill man veta innan slutligt beslut.

Stockholm anser att en ökad regional samordning innebär att regionens samlade resurser nyttjas mer effektivt. Ett mera omfattande utbud av insatser ger större möjligheter till individuell matchning. Det är dock inte i samtliga fall önskvärt att ersätta lokala avtal med regionala sådana. ÖK bör leda vidare till särskilda avtal och överenskommelser med andra regionala och nationella aktörer, t ex Migrationsverket och Arbetsförmedlingen.

Tyresö förutsätter likaledes att ÖK är ett inriktningsdokument så att det ger utrymme för separata avtal utifrån regionens behov och förutsättningar. Det måste också vara klart att kommunen får full ekonomisk ersättning från staten enligt gällande regler. *Värmdö* menar att separata avtal för konkreta insatser är ett måste. *Huddinge* menar att man måste förtydliga vilka olika sorts avtal som avses, utöver ÖK.

Vaxholm ser samverkan med andra kommuner som helt nödvändig på grund av mycket liten volym på det egna flyktingmottagandet.

Danderyd och *Österåker* menar att det vore klokt att samordna ÖK med kommande lagstiftning, ev att man avvaktar kommande proposition om ny introduktionslag så att inte ÖK riskerar att snart bli inaktuell.

Inkludering av asylsökande och anhöriga

I förslaget står att ÖK bygger på gällande ersättningsregler från staten, men att parterna gemensamt ska verka för att ersättningar och regelverk förändras för att uppnå en så sammanhållen introduktion som möjligt. Kommunerna ska kunna inkludera även asylsökande och anhöriga under förutsättning att staten ger full ekonomisk ersättning.

Fem kommuner uttrycker synpunkter på detta. *Danderyd*, *Lidingö*, *Nynäshamn* och *Stockholm* håller med, men *Norrtälje* och *Salem* anser att ÖK ska exkludera denna grupp. *Danderyd* anser att det skulle vara en fördel och en tidsvinst med en regeländring så att kommunen får ansvar. *Stockholm* menar dock att det kan uppstå svårigheter om kommunen behöver göra prioriteringar mellan asylsökande och de som har uppehållstillstånd (nyanlända).

Uppföljning

Fem kommuner har synpunkter på hur kommunerna gemensamt ska följa upp ÖK. Enligt förslaget ska varje part utse en representant på förvaltningschefsnivå, som bildar och ger mandat till en mindre grupp som leder samarbetet, tar initiativ, och gör uppföljningar. KSL ska leda och samordna uppföljningsgruppens arbete.

Botkyrka rekommenderar att formuleringen ses över, då ansvarsfördelningen är otydlig och att uppföljningsgruppen blir för stor. *Vallentuna* och *Österåker* vill att kommunerna ska själva bör få avgöra på vilken tjänstemannanivå respektive kommun ska vara representerad i uppföljningsgruppen.

2009-01-12

Dnr: 2008/0022

Enligt *Huddinge* bör en enskild kommun kunna agera själv om missförhållanden uppstår. *Solna* föreslår att uppföljning av insatser bör samordnas och underlättas genom att kommunerna tar fram jämförbar statistik.

Bosättning, spridning av nyanlända mellan kommunerna

Det aktuella förslaget handlar om att parterna ska ”verka för en jämnare spridning av nyanlända i länet och underlätta nyanländas möjligheter till val av boende i hela länet”. Elva av kommunerna har särskilda synpunkter när det gäller denna punkt.

En vanlig synpunkt är att principen om en mera jämn spridning är helt riktig, att bostadsfrågan är central, men att den reella bristen på bostäder i länet utgör ett hinder som ÖK i sig inte kan lösa. Man har svårt att se vad detta skulle innebära för den enskilda kommunen, eftersom bostadssituationen är unik i varje kommun. En regional samverkan kan ändå vara positiv både för kommunerna och för de berörda individerna (*Danderyd, Lidingö, Nacka, Nynäshamn, Sollentuna, Solna, Österåker, Sundbyberg*). *Nacka* menar dock att skrivningen inte bör ingå i ÖK eftersom det kan skapa felaktiga förväntningar när det gäller att få en bostad i stockholmsregionen. *Österåker* understryker att en förutsättning för att ta emot fler nyanlända är att det finns tillgång till bostäder. Som exempel anförs att av kommunens avtalade 80 flyktingar kom under 2008 endast 21 personer. Skälet till detta tror man är dels bostadsbristen, dels flyktingarnas val att bosätta sig nära släkt och vänner.

Som nämnts ovan påpekar *Botkyrka* och *Södertälje* KSLs förhandlingsuppdrag och Länsstyrelsens myndighetsansvar då det gäller att se till att det sker en jämnare spridning av nyanlända mellan länets kommuner.

En försvårande omständighet anses av några kommuner vara den nuvarande EBO-lagstiftningen som tillåter den nyanlände att själv välja bostadsort (*Danderyd, Värmdö*). *Värmdö* menar att staten lägger ett oproportionerligt stort ansvar på de kommuner och kommundelar där det redan bor en hög andel flyktingar och invandrare. Kommunen föreslår att KSLs styrelse tar initiativ till att påverka staten i denna för länet så avgörande fråga. Som tidigare nämnts framhåller man även barnperspektivet när det gäller boendefrågan.

Solna föreslår å sin sida att kommunerna i länet gör en gemensam insats till både privata och offentliga fastighetsägare för att informera om behovet av lägenheter för flyktingar.

Utbildningsfrågor för barn och ungdomar

I förslaget till ÖK står att parterna ska ”erbjuda nyanlända barn och ungdomar utbildningsplatser inom grund- och gymnasieskola, oavsett i vilken kommun man är bosatt”. Fem kommuner har kommenterat detta.

Botkyrka föreslår att punkten ska kompletteras till att gälla även förskoleplatser. *Ekerö* ser inget problem att med nuvarande pengsystem inkludera barnen till de nyanlända i ÖK. *Nynäshamn* hänvisar till redan existerande samarbete mellan Södertörnskommunerna när det gäller bl a gymnasieplatser, men påpekar att individuella programmet är undantaget från detta samarbete. Kommunen har möjlighet att erbjuda utbildningsplatser. *Täby* påpekar att man själv inte har

2009-01-12

Dnr: 2008/0022

individuellt program för nyanlända ungdomar men att det ordnas genom samarbete med andra.

Vuxentbildnings-, arbetsmarknadsfrågor och övriga introduktionsinsatser
I ÖK föreslås att parterna ska erbjuda nyanlända utbildnings-
arbetslivsinriktade och övriga introduktionsinsatser, oavsett i vilken kommun
man är bosatt. I en särskild punkt föreslås också att nyanlända ska erbjudas
praktikplatser och arbetstillfällen hos kommunerna i egenskap av arbetsgivare.

Åtta kommuner har synpunkter på vuxenutbildning och praktikplatser hos
kommunen. Flera av dem nämner SFI och SFX som exempel på gott samarbete
som redan pågår i regionen, både inom delregionala noder (nordväst, nordost,
södertörn) och i hela regionen.

Ekerö anser att man skulle tjäna på att SFI-undervisningen liksom praktikplats-
anskaffning regionaliseras. *Lidingö* och *Sollentuna* menar att det skulle gå att
uppnå stora kvalitetsvinster om flera kommuner går samman, t ex kring
analfabetundervisning, insatser för särskilda yrkesgrupper och samhälls-
information, när det krävs ett underlag som en enskild kommun saknar. *Täby*
anser att det finns goda förutsättningar för utökat samarbete i nordostsektorn.

Solna föreslår att olika kommuner skulle kunna specialisera sig på olika delar av
introduktionen. Kommunen påpekar att den enskilda kommun, som har en tjänst
att sälja, är den part som måste avgöra hur många individer den kan ta emot i sin
verksamhet. Annars kan kommuner som arbetar bra med introduktionen få
enorma mängder deltagare och behöva utöka, när det kanske är småskaligheten
som utgör framgångskonceptet.

Nacka menar att kundvalssystemet har möjliggjort att boende i Nacka kan välja
mellan nio olika anordnare av SFI, varav tre i Nacka. Man förbereder även en
form av arbetsmarknadspeng för arbetsförberedande och rehabiliterande
insatser.

Nykvarn anser att punkt 3, som handlar om att erbjuda praktikplatser och
arbetstillfällen hos kommunen, ska ändras till ”i möjligaste mån”. Kommunen kan
inte skapa arbetstillfällen i form av anställning för att ge sysselsättning åt
nyanlända, men däremot bidra till att praktikplatser och arbetstillfällen erbjuds,
menar *Sundbyberg*, *Täby*. *Solna* anser att man inte bör betona kommunernas
ansvar som arbetsgivare, eftersom praktikplatser i näringslivet oftare leder till
arbete.

Kansliets sammanfattning och förslag

Det finns en enighet kring att teckna en gemensam samverkansöverens-
kommelse kring introduktion av nyanlända. Efter remissomgången föreslår
kansliet dock kompletteringar/förtydliganden i följande avseenden:

- Målgrupp – förtydligas till att avse nyanlända boende i alla kommuner,
både de med mindre och de med större mottagande (§3).
- Barnperspektivet – föreslås tydligare skrivning (Utgångspunkter, första
stycket).

2009-01-12

Dnr: 2008/0022

- Avtal – föreslås tydligare skrivningar kring vad som avses med regionala och lokala avtal (Utgångspunkter samt §1 p 6 och § 4).
- Uppföljningsansvar – nuvarande text står kvar, men nivå och storlek på gruppen diskuteras vidare.
- Praktikplatser och arbetstillfällen i kommunen som arbetsgivare – läggs till ”i möjligaste mån”(§1 p 3).
- Förskoleplatser – läggs till i texten (§1 p 2).
- Skrivningen om att verka för att andra aktörer tar sitt ansvar – föreslås stå kvar oförändrat, men att frågan diskuteras i den uppföljningsgrupp som bildas, samt i den regionala samrådsstrukturen som Länsstyrelsen samordnar (§ 1 p 7).
- När det gäller förslaget om att exkludera asylökande och anhöriga från skrivningen i inledningens sista stycke, anser kansliet att denna bör stå kvar. Den beskriver en viljeinriktning men är inte tvingande för enskilda kommuner och innebär inte extra kostnader.
- När det gäller förslaget om kostnadsuppskattning av samverkan anser kansliet att detta inte är nödvändigt i nuvarande läge, när det gäller att formalisera en gemensam plattform för det påbörjade arbetet. Inriktningen bör givetvis vara att inga extra kostnader ska genereras av intensifierat samarbete.
- När det gäller förslaget om att utveckla någon modell för interkommunala ersättningar hänvisas detta för diskussion i det kommande samarbetet.
- När det gäller förslaget om att samordna överenskommelsen med propositionen om ny introduktionslag anser kansliet detta vara klokt, och högst lite kommer att försena processen. Proposition förväntas i mars, och styrelsen kan besluta om rekommendation vid mötet 26 mars.
- När det gäller förslaget om att bostadsfrågan måste adresseras samtidigt som det sker en samordning av introduktionsplatser, föreslår kansliet att denna fråga inkluderas i de kommande förhandlingarna med Länsstyrelsen angående ny avtalsperiod om mottagande från och med 2010.

Vad beträffar de frekventa synpunkterna på bosättningsfrågan i övrigt, menar kansliet att man måste arbeta med detta tema i både ett kortsiktigt och ett långsiktigt perspektiv. Kortsiktigt: Det pågår ett regionalt utvecklingsprojekt, ”Bosättningsamordning”, under *Stockholms* projektägarskap finansierat med § 26-medel. Dessutom finansierar Flyktingfonden dels ett projekt under *Södertäljes* ansvar, ”Vägar till hela Sverige”, dels ett projekt som *Stockholm, Botkyrka* och *Huddinge* deltar i, ”Matchning Gävleborg.

2009-01-12

Dnr: 2008/0022

Man bör avvakta erfarenheter från dessa projekt, liksom från den verksamhet med organiserad vidareflyttning som påbörjades efter ett särskilt regeringsbeslut hösten 2008. Det går ut på att de kommuner som tar emot sekundärflyttare från 13 namngivna kommuner med hög andel flyktingar i eget boende (EBO) dels får tillgodoräkna sig dessa inom ramen för det formella avtalet med Migrationsverket, dels kan få tillgång till ersättning för särskilda kostnader i samband med flytten. Så kallade utflyttningskommuner i Stockholms län är Stockholm, Södertälje, Botkyrka och Huddinge. Anmälda så kallade inflyttningskommuner är Lidingö, Tyresö och Nynäshamn..

Långsiktigt: I kommande genomförandearbete med RUFSS avser Regionplane- och trafikkontoret arbeta med frågan om att förebygga boendesegregation genom regional planeringssamverkan. Som en komplettering till detta har ansökan om förstudie lämnats in till NUTEK från Regionala bostadsgruppen, för ett projekt för att med andra medel utöver planeringsinstrumentet förebygga boendesegregation. Kommunerna kan säkerligen samarbeta mera kring bostadsbyggande och bostadsförmedlingsfrågor, men är också beroende av den statliga bostadspolitiken. Kansliet menar att förslaget om att styrelsen ska träffa allmännyttiga och privata fastighetsägare kan vara en möjlighet att arbeta vidare på.

När det gäller EBO-lagstiftningen menar kansliet att kommunerna har små möjligheter att påverka situationen, förutom uppvaktning av statsmakterna. Det är dock tveksamt om kommunerna är samstämmiga i denna fråga.

Övriga framförda synpunkter kan integreras i det fortsatta samarbetet och påverkar inte själva överenskommelsen.